

Tarmoperation ved sygdom i tyktarmen

Til patienter og pårørende

Denne patientinformation er udarbejdet for at forberede dig på det forestående operationsforløb, herunder de daglige mål for fysisk aktivitet, kost og smertebehandling. Undersøgelser har vist, at antallet af komplikationer nedsættes jo hurtigere, du opnår normalt funktionsniveau efter operationen. Det betyder, at du skal være indstillet på at tage aktiv del i forløbet.

Du skal regne med at være indlagt ca. 3 dage efter operationen. Hvis du får stomi, skal du regne med at være indlagt i ca. 1 uge.

Hvordan foregår operationen?

Som udgangspunkt foretages operationen som en kikkertoperation. Kikkertinstrumenterne føres ind gennem 4 små huller i maven. Når det syge stykke tarm skal fjernes fra bughulen, og tarmenderne skal sys sammen, er det nødvendigt at lave en lidt større åbning.

Hvad sker der ved ændring af det planlagte forløb?

Det kan vise sig under operationen, at kikkertmetoden ikke er muligt. Operationen må ændres til en åben operation. Forløbet vil da blive anderledes og evt. af længere varighed.

Hvis du får tarmen ført ud på maven (stomi)

Ved fjernelse af venstre side af tarmen kan det i enkelte tilfælde være nødvendigt at føre tarmen ud gennem bugvæggen som en stomi. Det er muligt at få en samtale med en stomisygeplejerske inden indlæggelsen.

Efter operationen vil du få hjælp af plejepersonalet til at lære at passe stomien, i det omfang det aftales og ønskes. Det er muligt at få hjælp fra hjemmeplejen til stomipleje efter udskrivelsen. Dette aftales og arrangeres under indlæggelsen.

Hvad kan du selv gøre før indlæggelsen?

En operation vil altid belaste kroppen, derfor er det vigtigt at:

- Spise kost med proteiner. Proteiner findes især i mælkeprodukter, kød, fisk, fjerkræ og bælgfrugter.
- Være i fysisk god form.
- For at fremme sårhelingen og minimere risiko for komplikationer anbefaler vi, at du stopper med at ryge 6 uger før din operation, og vedholder rygestoppet efter operationen. Det nytter også at stoppe rygning, selvom der er mindre end 6 uger til operationen.
- Hvis du drikker mere end 4 genstande om dagen, anbefaler vi, at du stopper med at drikke alkohol mindst 4 uger før operationen. Herved kan du mindske risikoen for komplikationer.

Tarmoperation ved sygdom i tyktarmen

Blodfortyndende medicin

Hvis du får blodfortyndende medicin, skal du holde pause med dette efter aftale med lægen. Du skal følge den plan, som lægen i Mave og Tarm Ambulatoriet har lagt ved forundersøgelsen. Er du i tvivl om planen, skal du altid kontakte Mave og Tarm Ambulatoriet tlf. 79183140.

Kosttilskud og naturlægemidler

Fortæl os, hvis du tager kosttilskud og/eller naturlægemidler. Er det tilfældet, skal du holde pause med dette i 7 dage før din operation.

Dagen før indlæggelse

Du skal drikke PreOp (en kulhydratrig drik), hvis du ikke har sukkersyge. Dette er for at fylde dine sukker depoter op inden operationen og forebygge ubehag i forbindelse med faste. Aftenen inden operationen skal du drikke 4 flasker PreOp.

Hvis du har en elektrisk klippemaskine, må du gerne fjerne eventuelle hår på maven. Hvis ikke hjælper vi dig hermed på operationsdagen.

På operationsdagen

- Om morgenen på operationsdagen skal du drikke 2 flasker PreOp inden kl. 6.
- Du skal tage et grundigt brusebad. Vær særlig opmærksom på vask af navle og lyske.
- Du skal møde fastende. Det betyder, at du IKKE må spise mad og drikke mælk eller andre mælkeprodukter 6 timer før din mødetid.
- Du må gerne drikke vand, saft, juice uden frugtkød, sodavand, kaffe og te (uden mælk) indtil 2 timer før din mødetid. 2 timer før din mødetid, må du IKKE spise eller drikke noget.
- Du skal kun tage den medicin, som er aftalt sammen med narkoselægen.
- Afhængig af hvilken operation du skal have foretaget, skal du evt. have tømt tarmen ved hjælp af afføringsmiddel. Du vil få nærmere information om dette ved forundersøgelsen forud for operationen.

Hvad sker der ved indlæggelsen på Sengeafsnit D4?

Du skal:

- Have fjernet eventuelle hår på maven og rensset navle.
- Hvis du måske skal have en stomi, skal du have markeret hvor på maven, stomien kan sidde.
- Have støttestrømper på og have indsprøjtning med blodfortyndende medicin, som forebygger blodpropper i benene og lungerne.
- Tale med den læge, der skal operere dig.

Hvad sker der lige efter operationen?

Efter operationen kommer du til Opvågningsafdelingen, hvor du skal være nogle timer.

Du vil sædvanligvis vågne op med:

- En slange i blæren så urinen kan løbe frit (blærekateter)
- Et lille plastikrør som er lagt i en blodåre i hånden, armen eller ved kravebenet (bruges til at give medicin og væske i).
- Et iltkateter (ilttilskud gennem et kateter i næsen).

Efter operationen må du gerne drikke og spise. Mens du er på Opvågningsafdelingen, vil personalet hjælpe dig ud af sengen for at observere, om smertebehandlingen er tilstrækkelig og for at forebygge komplikationer ved sengeleje (blodpropper og lungebetændelse).

Tarmoperation ved sygdom i tyktarmen

På Opvågningsafdelingen kan du ikke modtage besøg, men pårørende er velkommen til at kontakte Sengeafsnit D4 tlf. 79182332, som kan omstille samtalen til Opvågningsafdelingen.

Du vil komme tilbage til Sengeafsnit D4 efter nogle timer.

Derefter er det vigtigt, at du er oppe så mange timer som muligt i løbet af den resterende del af dagen. Dette kan du opnå ved at sidde oppe til aftensmaden og aftenkaffen og ved at gå tur på gangen. Du vil få udleveret tyggegummi, og skal tygge ca. en halv time i løbet af aftenen, da det fremmer tarmfunktionen.

Hvordan foregår smertebehandlingen?

- Efter operationen får du smertestillende medicin i form af tabletter, evt. indsprøjtning.
- Smerter efter en operation kan bedst vurderes af dig.
- Det er vigtigt, at du fortæller os om smerterne, så vi har mulighed for at lindre dig.

En god smertebehandling:

- Mindsker generne efter operationen.
- Gør, at du hurtigt kommer ud af sengen efter operationen.
- Gør, at du hurtigt kan spise normal kost.
- Mindsker risikoen for komplikationer

Hvad sker der i dagene efter operationen?

1. dag efter operationen:

- Personalet vil tilse og rense sårene ved behov.
- Du vil blive vejledt i vejrtrækningsøvelser og mobilisering af en fysioterapeut.
- Hvis du har stomi, vil plejepersonalet tilse og evt. skifte/tømme stomiposen.
- Du vil komme til at tale med en læge til stuegang, som kan gennemgå operationsforløbet med dig. Dette foregår som regel i dagtiden og først på 1. dag efter operationen, da det kan være svært at huske informationer lige efter operationen.

Vi forventer:

- At du er oppe mest muligt i løbet af dagen og aftenen.
- At du sidder oppe, og forsøger at spise til alle måltider.
- At du forsøger at drikke mindst 1,5 liter væske inklusiv proteindrik.
- At du tygger tyggegummi ca. en halv time 3 gange dagligt, da det fremmer tarmfunktionen.

2. dag efter operationen og indtil udskrivelsen

- Plejepersonalet vil oplære dig i, hvordan du tager blodfortyndende injektioner (Fragmin), da du skal have det ialt 28 dage efter operationen, hvis det drejer sig om operation for kræft.
- Hvis du har blærekateter, vil dette blive fjernet
- Hvis du har fået stomi vil plejepersonalet tilse og skifte/tømme stomiposen, og vejlede dig i stomipleje i det omfang der ønskes og aftales med plejepersonalet.

Vi forventer:

- At du i stigende grad er oppegående.
- At du sidder oppe, og forsøger at spise til alle måltider.
- At du fortsætter med at drikke proteindrikke.
- Hvis du har stomi: at du deltager i stomioplæringen i det omfang, som er aftalt med plejepersonalet.

Tarmoperation ved sygdom i tyktarmen

- At du tygger tyggegummi ca. en halv time 3 gange dagligt, da det fremmer tarmfunktionen.

Hvad sker der ved udskrivelsen?

Du udskrives, når du kan spise og drikke normalt, og vandladningen fungerer.

Du skal være ude af sengen og gå ture.

Du får udleveret en opfølgningsplan med relevante informationer, inden du går hjem.

Du vil blive informeret om følgende ved udskrivelsen:

- Forbinding og sårpleje
- Støttestrømper
- Kost og motion
- Forholdsregler efter udskrivelse
- Evt. smertebehandling
- Om forventet afføringsmønster, hvis du ikke har fået anlagt stomi
- Hvordan og hvor længe du skal tage de blodfortyndende indsprøjtninger i maven (Fragmin)
- Hvis du har stomi, aftales tid i Stomiambulatoriet efter 1-2 uger

Hvis du har behov for hjælp i hjemmet efter udskrivelse til f.eks. stomipleje eller indsprøjtninger med Fragmin, retter plejepersonalet henvendelse til hjemmeplejen og får det planlagt.

Når du bliver udskrevet fra sygehuset, sendes der en elektronisk besked (epikrise) til din egen læge, hvor dit forløb på sygehuset er beskrevet.

Du har desuden adgang til din egen e-journal via sundhed.dk

Hvis du er opereret for kræft, vil du som regel allerede kende tiden til dit næste ambulante besøg i Mave-Tarm Ambulatoriet, som er planlagt ca. 14 dage efter operationen. Her får du svar på undersøgelsen af det stykke tarm, der fjernet ved operationen. Det har betydning for, om du skal have nogen form for efterbehandling. Du får også at vide, hvordan du skal kontrolleres i fremtiden.

Hvilke komplikationer kan opstå?

Da det drejer sig om et større kirurgisk indgreb, er der risiko for komplikationer. Det kan dreje sig om:

- Blødning.
- Brist af sammensyningen: Ved operationen fjernes et stykke tarm, og tarmenderne syes sammen igen. Under selve operationen bliver sammensyningen testet for om den er tæt, men alligevel kan der komme en brist senere, ses op til 5 %. Årsagen er ukendt, men det, der har betydning for en god heling er, at blodforsyningen til området er gode, så området får en god iltforsyning. Kommer der utæthed ved sammensyningen, kan der komme betændelse i bughulen, og det er nødvendigt med en akut operation, hvor man oftest vil få en midlertidig stomi. Rygere og personer, der drikker mere end Sundhedsstyrelsen anbefaler, har større risiko for komplikationer.
- Infektion i operationssårene, hvorfor du skal være opmærksom på følgende symptomer
  - Rødme
  - Hævelse
  - Tiltagende smerter/ømhed
  - Varme
  - Sivning af pus
  - Evt feber

Hvis der opstår infektion i sårene, skal du kontakte egen læge eller vagtlæge.

Tarmoperation ved sygdom i tyktarmen

- Lungebetændelse, hvorfor man skal mobiliseres hurtigt efter operationen. Derudover skal man
- smertedækkes godt, så man kan trække vejret godt igennem og hoste uden, at det gør ondt.
- Har du generende afføringsproblemer, kan vi ofte afhjælpe dette.
- Problemer med at tømme blæren.

Ved problemer eller tvivl efter udskrivelsen er du velkommen til at ringe:

Mave tarm ambulatoriet hverdage kl. 8.30 - 12 tlf. 7918 2316 tryk 3
Sengeafsnit D4 (aften, nat, weekend) tlf. 7918 2332

Venlig hilsen

Personalet fra
Mave og Tarm Ambulatoriet og
Afsnit D4 Medicinsk og kirurgisk mave-tarmsygdomme